

**SPORT MAKTABLARIDAGI KIMYO DARSLARIDA O'YIN
TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH**

To'xtaniyozova F.O.

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Annotatsiya: Ushbu tezisdagi sport maktablari(kollejlari)dagi kimyo mashg'ulotlarida o'yin texnologiyalari elementlarini qo'llashning o'ziga xosliklari tushuntirilib berilgan.

Kalit so'zlar: fikr, maqsad, muammo, maqsadli auditoriya, yo'naltirilgan vazifalar, resurslar, mahsulot.

Kimyo darslarida o'yin texnologiyalaridan foydalanish loyihasi o'yinlardan kimyo o'qitish jarayonida o'quv faoliyati vositasi sifatida foydalanish imkoniyatlarini o'rganishga qaratilgan. Loyiha o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishga va kimyoviy bilimlarni o'zlashtirishni yaxshilashga yordam beradigan o'yin texnikasi va texnologiyalarini ishlab chiqish va sinovdan o'tkazishni o'z ichiga oladi[1].

Fikr. Loyiyaning g'oyasi o'yin texnologiyalaridan foydalangan holda innovatsion ta'lim muhitini yaratishdir, bu o'quvchilarning kimyoni o'rganishga qiziqishini oshirishga va materialni o'zlashtirishni yaxshilashga yordam beradi.

Maqsad. Loyiyaning maqsadi kimyo ta'limi samaradorligini oshirish maqsadida o'quv jarayoniga o'yin texnologiyalarini tadqiqot qilish va joriy etishdir.

Muammo. Loyiha o'quvchilarning kimyo fanini o'rganishga bo'lgan motivatsiyasining etarli emasligi, shuningdek, ushbu fan sohasida an'anaviy o'qitish usullarining ba'zi bir mavzudagi mashg'ulotlarda samarasizligi muammosini yechib berishdan iborat[2].

Maqsadli auditoriya. Loyiha sport maktablarining kimyo o'qituvchilari va o'rta maktab o'quvchilariga yo'naltirilgan[3].

Yo'naltirilgan vazifalar. Loyiyaning vazifalari sport maktablari kimyo darslarida o'yin texnologiyalarini qo'llashning mavjud usullarini o'rganish, pedagogik tajribani tahlil qilish, sport bilan integratsiyadagi o'z o'yin usullarini ishlab chiqish, o'quv mashg'ulotlarida usullarni sinab ko'rish va natijalarni tahlil qilishni o'z ichiga oladi[4].

Loyihadagi sportchi-kimyogar rollari. O'qituvchi-tadqiqotchi, metodist, o'quvchilar.

Resurslar. Loyihani amalga oshirish uchun kompyuter va mobil qurilmalar, dasturiy ta'minot, o'quv qo'llanmalari, sport anjomlari, shuningdek o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish va tahlil qilish uchun vaqt kerak bo'ladi[5].

Mahsulot. Loyiyaning natijasi sport maktablari va o'rta umumta'lim maktablari o'quvchilari uchun o'yin senariylari, kvestlar, interaktiv darslar va testlarni o'z ichiga olgan kimyo ta'limi uchun o'yin texnikasi va texnologiyalari to'plami bo'ladi[6].

Sport maktablari(kollejlari) va umumo'rta ta'lim maktablari uchun mo'ljallangan loyiyaning tarkibiy qismi quyidagilarda o'z aksini topgan:

Kirish. Ish mavzusi, dolzarbligi, maqsadlari, vazifalari, yangiligi, ish ichidagi mavzular tavsifi yoritilgan.

Sport maktablari(kollejlari) kimyo darslarida o'yin texnologiyalaridan uslubiy foydalanish. Kimyo darslarida ta'lim faoliyati vositasi sifatida o'yin texnologiyalaridan foydalanish usullari va yondashuvlarini o'rganish. Turli usullarning samaradorligini va ularning talabalar tomonidan kimyoviy bilimlarni o'zlashtirishga ta'sirini tahlil qilish va boshqalar ochib berilgan. Kimyo darslarida o'yin texnologiyalari orqali o'quvchilarning bilim faolligini oshirishmasalasi o'rganilgan.

Sport maktablari(kollejlari) o'quvchilarning kimyoni o'rganishga bo'lgan qiziqishi va faolligini rag'batlantirish uchun o'yin texnologiyalarini qo'llash usullarini o'rganish. O'yin elementlarining

kimyo fanini o'qitishda kognitiv jarayonlarga ta'sirini tahlil qilish masalalari elementlari ochib berilgan.

Kimyo ta'limidagi o'quv o'yinlariga misollar keltirilgan. Kimyo darslarida ishlatiladigan turli xil o'yin(sport) formatlarini ko'rib chiqish. Kimyoviy bilimlarni samarali o'zlashtirishga va ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradigan o'quv (sport) o'yinlarining aniq misollarini taqdim etilgan.

Kimyo fanini o'qitishda o'yin(sport) texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlarini tahlil qilib chiqilgan. Kimyo bo'yicha o'quv jarayonini yaxshilash uchun o'yin texnologiyalarining imkoniyatlarini o'rganish. Motivatsiya va o'rganish samaradorligini oshirish uchun o'yinlardan foydalanish imkoniyatlarini baholab berilgan.

Sport maktablari(kollejlari) kimyo darslari uchun o'yin stsenariylarini ishlab chiqich. Kimyo darslarida foydalanish uchun qiziqarli va ma'rifiy sport o'yin stsenariylarini yaratish jarayoni. O'yin vazifalari va stsenariylarini ishlab chiqish xususiyatlarini tahlil qilib berilgan. O'yin texnologiyalaridan foydalangan holda interaktiv kimyo darslarining samaradorligi oshirish tushuntirilgan.

O'yin texnologiyalari elementlari bilan interaktiv kimyo darslarini qo'llash natijalarini o'rganish. An'anaviy o'qitish usullari bilan taqqoslaganda bunday darslarning samaradorligini baholab berilgan.

Kimyo darslarida o'yin usullarini sinab ko'rish. Kimyo fanidan o'quv mashg'ulotlarida ishlab chiqilgan o'yin usullarini amaliy sinovdan o'tkazish. O'quvchilarning javoblarini tahlil qilish va yangi yondashuvlar samaradorligini baholash ko'rib chiqilgan.

Kimyo darslarida interaktiv topshiriqlar: xususiyatlari va afzalliklari. Kimyo fanini o'rganish shakli sifatida interaktiv kvestlardan foydalanishning xususiyatlari va afzalliklarini o'rganish. Kvestlarning o'quvchilarning motivatsiyasi va faoliyatiga ta'sirini tahlil qilish asoslangan.

Sport maktablari(kollejlari) kimyo darslarida sport-o'yin texnologiyalari elementlarini sinovdan o'tkazish. Ularning samaradorligini va o'quv natijalariga ta'sirini baholash uchun kimyo darslarida o'yin texnologiyalarini sinovdan o'tkazish. Sinov natijalarini tahlil qilish va xulosalar chiqarish.

O'yin texnologiyalari elementlarini qo'llash orqali kimyoni o'qitishda innovatsion yondashuvlar. Kimyoni o'rgatish uchun sport-o'yin texnologiyalarini qo'llashning innovatsion usullarini o'rganish. Innovatsion yondashuvlarning afzalliklari va ularning ta'lim jarayoniga ta'sirini tahlil qilish mohiyati ko'rib chiqilgan.

Xulosada esa ish natijalari, xulosalarining tavsifi keltirilgan va yakunida adabiyotlar ro'yxati berilgan.

Adabiyotlar:

1. Atqiyayeva I.S., Kurbanova A.D., Komilov Q.O. Kimyoni o'qitishda o'quvchilarning intellectual imkoniyatlarini rivojlantirishda elektron taqdimotlarning qo'llanilish// Academic research in educational sciences, 2021, №6(2), 1025-1032 betlar.
2. Ёдгаров Б.О., Курбанова А.Дж. Применение ИКТ для совершенствования общего химического образования// Общество и инновации. 2021. № 2(4/S), С. 257-261.
3. То'xtaniyozova F. O., Komilov K. U. Kimyo darslarida didaktik o'yinlar// Academic Research in Educational Sciences, 2021, №11(2), 903-911 betlar.
4. Бузрукходжаев А.Н., Комилов К.У. Технология проблемного обучения на уроках химии в школе// Экономика и социум, 2022, №2(1), С. 579-584.
5. Тухтаниёзова Ф.О., Комилов К.У. Формирование универсальных учебных действий у учащихся на уроках химии через дидактические игры// Экономика и социум, 2022, № 2(93), С.960-965.

-
6. Xamzayeva M., Komilov Q. O'. sport kollejlarida kimyo ta'limini takomillashtirishda kompyuter texnologiyalaridan foydalanish// Academic Research in Educational Sciences,2022, №5(3), 1305-13-14.